

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА В УКРАЇНІ

Чередниченко Н. В., *ст. викладач кафедри права*

Конституція України закріплює і гарантує права та свободи не тільки громадянина, а й людини. При цьому права і свободи людини поставлені на перше місце. Це означає, що Україна відповідно до положень Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права на конституційному рівні запровадила норми забезпечення прав і свобод людини.

На території України можуть перебувати особи, які належать до громадянства іноземних держав, або взагалі без громадянства. Незважаючи на це, Конституція гарантує основні права і свободи кожної людини.

Україна активно співпрацює з іноземними державами у сфері трудової міграції, про що свідчать чисельні міжнародні договори у цій галузі. Стаття 8 КЗпП України визначає, що трудові відносини іноземних громадян, котрі працюють на підприємствах, в установах, організаціях України, регулюються законодавством держави, у якій здійснене працевлаштування (наймання) працівника, та міжнародними договорами України. Тобто працевлаштування іноземців в Україні має здійснюватись відповідно до українського законодавства, а також відповідати вимогам Основного Закону, ст. 9 котрого передбачає, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства. Це положення конкретизується у ст. 8-1 КЗпП. Отже, міжнародні договори та угоди, ратифіковані Україною, є частиною її національного законодавства. При цьому норми таких міжнародних договорів і угод мають пріоритет перед нормами актів внутрішнього законодавства України.

Суб'єктами міжнародно-правового регулювання праці є ООН та її спеціалізований орган – Міжнародна Організація Праці. Вказаними суб'єктами також можуть бути різні об'єднання держав: Рада Європи, Європейський Союз, СНД,

Україна є членом МОП з 1954 р. Систематизовані конвенції і рекомендації МОП утворюють Міжнародний кодекс праці. Абсолютна більшість конвенцій МОП ратифіковані Україною та згідно зі ст. 9 її Конституції є частиною національного законодавства.

Основний принцип міжнародно-правового регулювання праці – рівність у здійсненні прав і свобод людини. Рівність у праці виключає

дискримінацію, під якою розуміється будь-яка відмінність, недопущення або перевага, що встановлюється за ознакою раси, статі, релігії, іноземного, соціального походження, віку, сімейного стану, котрі призводять до порушення рівності можливостей у галузі праці і занять.

При працевлаштуванні в Україні іноземці та особи без громадянства мають ті ж права і обов'язки, що й громадяни України за умови, якщо вони перебувають на території України на законних підставах і реалізація ними своїх прав не завдає шкоди національним інтересам України.

Статтею 3 Закону «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» встановлюється, що іноземці і особи без громадянства можуть у передбаченому порядку іммігрувати в Україну на постійне проживання або прибуття для працевлаштування на визначений термін, а також тимчасово перебувати на її території. Укладення трудового договору в Україні з іноземцями або особами без громадянства має істотні особливості. Нарівні з громадянами України право на працевлаштування мають лише іноземці, котрі постійно проживають в Україні, тобто ті, які одержали у встановленому порядку посвідчення на проживання в Україні (ст. 1 ЗУ «Про імміграцію»). У разі, якщо іноземець оформився на роботу без дозволу на працевлаштування, він підлягає видворенню з України, а з підприємства, установи чи організації, яка використовувала його працю, Державна служба зайнятості стягує штраф за кожну таку особу.

Існує ряд випадків, встановлених законодавством, коли іноземцям та особам без громадянства не потрібно мати дозвіл на працевлаштування для його здійснення. Відповідно до ст. 8 Закону «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», працевлаштування в Україні іноземців та осіб без громадянства, найнятих інвестором у межах і за посадами (спеціальністю), визначеними угодою про розподіл продукції, здійснюється без отримання дозволу на працевлаштування.

Україна гуманно і толерантно ставиться до іноземних громадян та осіб без громадянства, які перебувають на її території. Про це свідчить велика кількість міжнародно-правових актів, ратифікованих Україною.

Таким чином, правове регулювання у сфері працевлаштування іноземців та осіб без громадянства здійснюється за наступним загальним принципом: Україна забезпечує іноземцям та особам без громадянства можливості для реалізації їх прав, свобод і законних інтересів у сфері праці та соціального захисту, але за тієї умови, що здійснення ними своїх прав не шкодить національним інтересам України, правам її громадян, їх свободам та законним інтересам.

Сумський державний
університет
БІБЛІОТЕКА